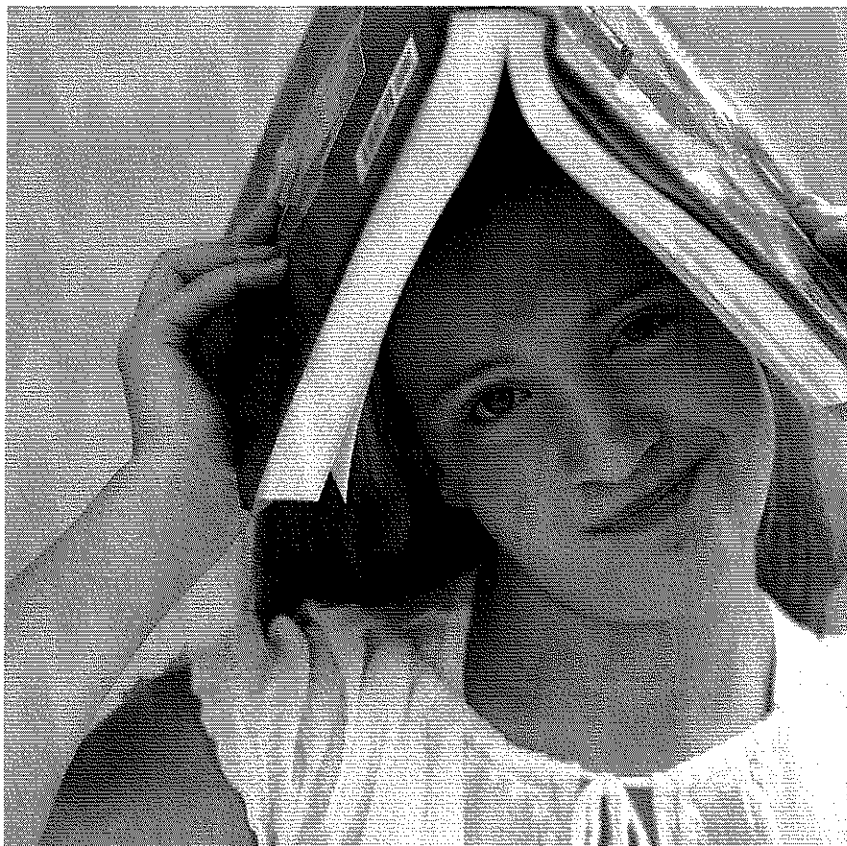

Bardufoss ungdomsskole Høst - 2011

”NY PÅ UNGDOMSSKOLEN”

***Et hefte til bruk i forarbeidet til utviklingssamtale
for 8.årstrinn på Bardufoss ungdomsskole,
høsten 2011***

Forord

Til elever og foresatte

Elever på Bardufoss ungdomsskole står snart ovenfor høstens runde med utviklingssamtaler. I §3-8 i forskrift til opplæringsloven heter det at elevene har rett til jevnlig dialog med kontaktlæreren om sin utvikling. For 8.trinn innebærer det en samtale med kontaktlærer på inntil 20 minutter, og det vil foregå i uke 41.

På skolen vår kommer utviklingssamtalen som et supplement til elevsamtaler og til foreldresamtaler. Fokus i samtalene vil være noe avhengig av hvilket trinn det er snakk om, men felles for alle elevene på skolen er temaet ”vurdering for læring”. For 8.trinnet er tittelen på samtalen: ”Ny på ungdomsskolen”.

For at utbyttet av samtalene skal bli best mulig, kreves det et forarbeid av den enkelte elev, alene og i samarbeid med de foresatte:

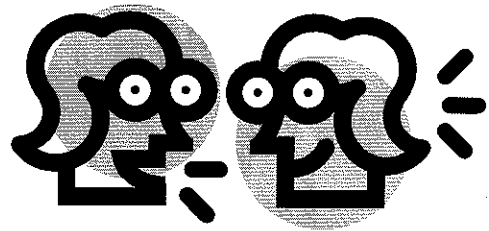
- Du som elev har allerede gjort et forarbeid gjennom å svare på spørsmål på et eget ark som du har levert inn til kontaktlærer.
- Deretter forutsetter vi at dere sammen gjør dere kjent med innholdet i dette heftet. Her er det viktig at eleven får hjelp til å forstå hovedtrekkene i det som omhandler vurdering. Eleven kan trenge hjelp med det språklige og til begrepsavklaringer. Bakerst i heftet finner dere selve samtaleskjemaet slik at eleven er forberedt på innholdet i samtalen.
- Samtaleskjemaet skal i etterkant sendes med eleven hjem for underskrift.

Innholdet i dette heftet baserer seg i hovedsak på PedLex Norsk Skoleinformasjon sine hefter om vurdering i grunnskolen til foresatte, elever og lærere, og vi har trukket fram informasjon som først og fremst er relevant for elever og foresatte på 8.årstrinnet.

Innhold

1. "Vurdering – hva og hvorfor?"
2. Kompetansenivå i fag
3. Orden og oppførsel
4. Hvordan foregår vurderinga på ungdomstrinnet?
5. Eksempler på kriteriebasert vurdering
6. Samtaleskjema

Avslutning
Litteratur

1. ”Vurdering - hva og hvorfor?”

Her får du svar på:

- hva individuell vurdering er
- hva underveisvurdering er
- hva sluttvurdering er
- hvorfor du skal vurderes
- hva du skal vurderes i

Vurdering skjer hele tiden. Vi vurderer når vi sier at noe er pent eller stygt, riktig eller galt. Vi vurderer andre, og andre vurderer oss. Vurderingene kommer til uttrykk i ord, tonfall og gjennom kroppsspråk. Tenker vi etter, vet vi at andres vurdering av oss er med på å forme eller styrke oss – og denne vurderingen kan styrke eller svekke selvfølelsen vår.

På skolen er vurderinga satt i et system. I all læring er det viktig med vurdering. Gjennom vurderingene får elevene tilbakemelding om hva de mestrer, og de får råd om hvordan de kan gjøre ting bedre. Derfor er det så viktig at vurderingen brukes på en konstruktiv måte, slik at målene for undervisningen nås.

Skolen må ha god oversikt over elevens kompetanse og utvikling i forhold til kompetansemålene i læreplanverket, slik at lærerne kan gi konstruktive tilbakemeldinger underveis i læringsprosessen, tilpasse undervisningene og på best mulig måte hjelpe elevene til å komme videre. Denne kartleggingen og tilbakemeldingen kaller vi individuell vurdering.

Du som elev skal få både underveisvurdering og sluttvurdering.

Underveisvurderinga skal gis fortløpende i opplæringa som veiledning til eleven. For å nå kompetansemålene må elevene få tilbakemelding om hva de mestrer og hva som skal til for å bli bedre i faget. Elevene må få tilbakemelding på arbeidsprosessen, en forståelse av hvor langt de er kommet i forhold til målene, samt en veiledning for det videre arbeidet.

Underveisvurderinga kan gis både med og uten karakter. Der er i denne forbindelse viktig å understreke at du som elev har som plikt å stille opp til vurdering, det vil si være til stede på prøver, levere innleveringer o.a.

Sluttvurderingen skal gi informasjon om nivået ved slutten av grunnskoleopplæringa. Denne vurderinga gis i forbindelse med standpunktvurdering eller vurdering av eksamen. Sluttvurderingen kan gis i form av tallkarakter (1-6), som en bokstavkarakter slik det gjøres i orden og oppførsel, eller som bestått/ikke bestått.

Hvorfor skal elevene vurderes?

Formålet med vurderingen er å

- fremme læring og utvikling
- gi informasjon underveis i opplæringa
- utvikle elevens kompetanse
- motivere eleven til videre arbeid
- gi grunnlag for tilpasset opplæring
- beskrive elevens oppnådde kompetanse

Underveisvurderinga skal medvirke til at elevene

- blir i bedre stand til å reflektere over og vurdere eget arbeid og egen framgang
- kan samtale om egen læring med lærer og foresatte
- får bedre forståelse av hva han eller hun kan og er i stand til å gjøre og hva arbeidsinnsats har å si
- få tillit til eget arbeid og erfare at han eller hun kan påvirke tilretteleggingen, gjennomføringen og vurderingen av opplæringa
- utvikle evne til å nyttiggjøre seg av informasjon og tilbakemelding

Hva eleven blir vurdert i?

Elevene blir vurdert i

- kompetansenivå i fag (1.-10.trinn)
- orden og oppførsel (8.-10.trinn)

2. Kompetansenivå i fag:

Kompetansemålene danner grunnlag for vurdering i fag. De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene. Elevene blir vurdert ut fra den kompetansen de har innenfor hvert enkelt fagområde. Læreplanene i Kunnskapsløftet har kompetansemål som gir tydelige læringskrav. Under følger noen kompetansemål, hentet fra læreplanen i naturfag:

Kompetansemål etter 10.trinn

Hovedområde: Verdensrommet

Eleven skal kunne

- beskrive universet og ulike teorier for hvordan det har utviklet seg
- gi en oversikt over teknologisk utstyr som brukes i utforskning av verdensrommet
- presentere hovedtrekk i romfartens historie og samtale om forskning som kartlegger muligheter for liv på andre planeter
- beskrive planetenes bevegelser over himmelen ved bruk av simuleringer og forklare hvordan sol – måneformørkelse og årstider oppstår

Konkretisering av kompetansemålene:

Mange elever kjenner ikke målene for undervisninga og kan være usikre på hva som skal vurderes. Det er viktig at elevene vet hva som skal læres, det vil si målene for det de arbeider med. De må også vite hva som blir vektlagt når det de arbeider med, skal vurderes.

Lærerne ved skolen har en jobb å gjøre med å konkretisere kompetansemålene, det vil si å gjøre dem om til tydelige læringsmål knytta opp mot de enkelte undervisningsforløp. De må videre utarbeide kjennetegn på måloppnåelse (vurderingskriterier) som eleven skal være kjent med underveis i læringsforløpet, og de skal helst være med i selve utarbeidingen av disse. Dette arbeidet er lagt lokalt til den enkelte skole. Det vil ta noe tid før man har kriterier for alle kompetansemålene, men vi på Bardufoss ungdomsskole har dette som et prioritert utviklingsområde. Egenvurdering skal også stå sentralt i vurderingsarbeidet. Bakerst i heftet finner dere eksempler på hvordan kriterier for vurdering av grunnleggende ferdigheter kan se ut, samt kriterier til mål henta fra norskfaget.

3. Orden og oppførsel

Grunnlaget for vurdering i orden og oppførsel er skolens ordensreglement.

I fastsettinga av karakter i orden tas det hensyn til:

- om eleven er forberedt til opplæringa
- hvordan arbeidsvanene og arbeidsinnsatsen er
- om eleven er punktlig, følger opp arbeid som skal gjøres og har med nødvendige læremidler og utstyr

I fastsettinga av karakter i orden tas det hensyn til:

- hvordan elevene oppfører seg overfor medelever, lærer og andre tilsatt i og utenfor opplæringa
- om eleven viser omsorg og respekt for andre

Vær oppmerksom på følgende:

Fravær kan føre til nedsatt karakter i enten orden eller oppførsel.

Vurdering i orden og oppførsel skal holdes atskilt fra vurderingen av elevens kompetanse i fag. Det skal tas hensyn til elevens forutsetninger.

Normalt skal det ikke legges avgjørende vekt på enkelthendelse; unntaket er dersom enkelthendelse er særlig klanderverdig eller grov.

Hvilke karakterer kan eleven få i orden og oppførsel?

Elevene kan få disse bokstavkarakterene:

- God (G): vanlig god orden og oppførsel
- Nokså god (Ng): Klare avvik fra vanlig orden og vanlig oppførsel
- Lite god (Lg): Store avvik fra vanlig orden og oppførsel (kun brukt i ekstraordinære tilfeller)

4. Hvordan foregår vurderinga på ungdomstrinnet?

På ungdomstrinnet foregår vurderinga både med og uten karakterer, og det er snakk om både underveisvurdering og sluttvurdering.

Vurdering med karakter

Fra 8.trinn stilles det krav til at underveisvurderinga dokumenteres skriftlig. Hvert halvår skal elevene få halvsårsvurdering med karakter i fagene og i orden og oppførsel.

I underveisvurderinga skal elevene ha en begrunnelse for den karakteren som er gitt. Læreren skal også gi veiledning om hvordan eleven kan arbeide videre for å oppnå bedre læringsresultater. Vurdering med karakter skal kun settes ut fra elevens kompetanse i forhold til målene i læreplanen. Det tas med andre ord ikke hensyn til individuelle forutsetninger unntatt for faget kroppsøving. I kroppsøving skal det legges vekt både på oppnådd kompetanse og forutsetningene til den enkelte elev.

Samarbeid mellom hjem og skole

Dere foresatte er viktige medspillere i elevens læringsprosess. Gjennom foreldresamtalene, som skal finne sted to ganger i året, ønsker vi også deres delaktighet knytta til utviklingssamtalen. Denne samtalen skal i større grad være preget av en dialog mellom elev og lærer, og ha både en faglig og en ikke-faglig del.

Ulike vurderingsmetoder

De nasjonale prøvene er lagt til høsten på bl.a. 8. årstrinn og skal gi informasjon om elevens grunnleggende ferdigheter er i samsvar med målene i læreplanen. Den enkelte elevs samlede resultater på disse prøvene vil ikke være klare til uthenting før den tida foreldresamtalene skal gjennomføres.

Vi velger i denne sammenhengen å følge opp de grunnleggende ferdighetene da dette er viktig for elevens utvikling i alle fag.

5. Kriteriebasert vurdering

Slik kan kriteriebasert vurdering i de fem grunnleggende ferdighetene se ut:

Delta i samtale

Kjennetegn på måloppnåelse		
<i>Lav</i>	<i>Middels</i>	<i>Høy</i>
Jeg lytter til andre.	Jeg lytter positivt og aktivt til andre.	Jeg lytter aktivt og tar ansvar for at samtalen skal føres videre.
Jeg stiller noen spørsmål.	Jeg stiller og svarer på noen spørsmål.	Jeg stiller og svarer på de fleste spørsmål.

Delta i diskusjoner

Kjennetegn på måloppnåelse		
<i>Lav</i>	<i>Middels</i>	<i>Høy</i>
Jeg gir av og til uttrykk for egne meninger i diskusjoner.	Jeg er en aktiv deltaker i diskusjoner.	Jeg kan framføre mine egne meninger på en saklig, tydelig og klar måte.
Jeg lytter til andres argumenter.	Jeg lytter til andres meninger og kommer med egne innspill i diskusjonen.	Jeg tar ansvar for å føre diskusjonen videre på en konstruktiv måte.

Lese en faktatekst

Kjennetegn på måloppnåelse		
<i>Lav</i>	<i>Middels</i>	<i>Høy</i>
Jeg finner fram til fakta i enkle tekster.	Jeg finner fram til hovedinnholdet i de fleste tekster.	Jeg finner fram til hovedinnholdet og detaljer i ulike typer tekster.
Jeg gjengir hovedinnholdet i de enkle tekstene med noe hjelp.	Jeg forklarer hovedinnholdet i tekstene med egne ord.	Jeg forklarer og vurderer innholdet i tekstene. Jeg kan sammenlikne innholdet i ulike faktatekster.

Framføre muntlig

Kjennetegn på måloppnåelse		
<i>Lav</i>	<i>Middels</i>	<i>Høy</i>
Framføringen min inneholder enkelte elementer fra det valgte temaet.	Framføringen min har en tydelig begynnelse og avslutning.	Framføringen er saklig og har en tydelig rød tråd.
Jeg leser fra manuskriptet.	Jeg snakker med mye støtte fra manuskriptet.	Jeg snakker ved hjelp av noen få støtteord.
Jeg bruker noen hjelpemidler i framføringen.	Jeg bruker flere hjelpemidler i framføringen.	Jeg bruker ulike hjelpemidler som visuell støtte.
Jeg svarer på noen spørsmål fra tilhørerne.	Jeg svarer på alle spørsmål fra tilhørerne	Jeg gir utdypende og forklarende svar på spørsmål fra tilhørerne.
Jeg snakker høyt og tydelig.	Jeg snakker høyt og tydelig og varierer stemmebruken.	Jeg snakker høyt og tydelig, jeg varierer stemmebruken og jeg viser engasjement for temaet.

Skrive en fagtekst

Kjennetegn på måloppnåelse		
<i>Lav</i>	<i>Middels</i>	<i>Høy</i>
Jeg gjengir noe av temaets innhold	Jeg forklarer temaets innhold med egne ord.	Jeg drøfter temaets innhold.
Jeg skriver noe sammenhengende tekst.	Jeg skriver en tekst med tydelig begynnelse og slutt.	Jeg skriver en tekst med god og presis oppbygging.
Jeg forsøker å dele teksten inn i avsnitt.	Jeg deler teksten i avsnitt.	Jeg deler teksten inn i hensiktsmessige avsnitt.
Jeg skriver stor bokstav etter punktum.	Jeg behersker stort sett bruk av komma.	Jeg skriver varierte setninger.

Eksempel på kompetansemål:

Kompetansemål: Å kunne skrive tekster i ulike sjangre
(utdrag fra Kunnskapsløftet, norskfaget)

Læringsmål:

- Skrive et brev av en viss lengde, for eksempel 120 ord
- Ta med informasjon om dato og sted for brevskrivningen, og sin egen signatur
- Stave korrekt og bruke et beskrivende og personlig språk

Kjennetegn på måloppnåelse				
	<i>Begynnerstadiet</i>	<i>Under utvikling</i>	<i>kompetent</i>	<i>Fremragende</i>
Lengde	Brevet er mye kortere enn minimumskravet	Brevet er litt kortere enn minimumskravet.	Brevet er så langt som minimumskravet	Brevet er lengre enn minimumskravet
Tid, sted og signatur	Brevet mangler en leselig og korrekt dato, sted og signatur	Brevet mangler to av disse elementene	Brevet mangler enten korrekt og tydelig dato, sted eller signatur.	Brevet er korrekt og tydelig merket med dato, sted og signatur
Staving	Brevet inneholder mange stavefeil	Brevet inneholder noen stavefeil	Brevet inneholder få stavefeil	Brevet inneholder ingen stavefeil
Ordvalg	Brevet inneholder få eller ingen ord som beskriver følelser og hendelser	Brevet inneholder noen ord som beskriver følelser og hendelser	Brevet inneholder mange ord som beskriver følelser og hendelser	Brevet inneholder mange og varierte ord som beskriver følelser og hendelser i detaljer.

6. Samtaleskjema

Navn:	
Dato for samtale:	
SOSIALT <u>Oppstart:</u> <i>-hvordan har oppstarten på BUS vært?</i> <u>Trivsel:</u> <i>- Hva gjør du for at alle skal trives?</i> <i>- Hva gjør andre for at du skal trives?</i> <u>Klassemiljø:</u> <i>- Føler du at du blir sett og hørt i klassen av medelever og lærere?</i> <u>Nettverk og relasjoner:</u> <i>- Har du noen å være sammen med på skolen?</i> <u>Visjoner:</u> <i>- Hva tenker du om fremtiden? Skolen og yrke?</i> <u>Sosialt mål:</u>	FAGLIG <u>Vurdering:</u> <i>- Hvordan synes du skolen er, med tanke på at du skal lære?</i> <i>- Hvordan vet du om det går bra i et fag?</i> <i>- Hva forstår du med "Læringsmål"?</i> <u>Vurderingskriterier og kjennetegn:</u> <i>- Hva betyr høy måloppnåelse?</i> <i>- Hva betyr middels måloppnåelse?</i> <i>- Hva betyr lav måloppnåelse?</i> <u>Arbeidsmiljø:</u> <i>- Hva gjør du for at det skal være et godt arbeidsmiljø i klassen?</i> <i>(kommer raskt til ro, finner bøker, bidrar på gruppearbeid, lytter til andre, har arbeidsro osv)</i> <u>Elevens styrker:</u> <i>- Når du opplever å lykkes med arbeidet, hva er årsaken til det?</i> <u>Elevens utfordringer:</u> <i>- Hva synes du er vanskelig på skolen?</i> <i>- Hvordan kan du lære bedre på skolen?</i> <u>Eleven ønsker hjelp til:</u> <i>- Er det noe du vil ha hjelp til?</i> <u>Faglig mål:</u>
Dette skal følges opp videre:	
UNDERSKRIFTER Elev: Kontaktlærer: Foresatte:	

Vi håper at innholdet i dette heftet har vært med på å øke kompetansen innenfor feltet vurdering både hos deg som elev og hos dere foresatte. Videre håper vi at du som elev føler deg bedre forberedt til samtalen. Utbyttet av samtalen kan innbefatte at du både får ros for dine faglige prestasjoner og arbeidsinnsats og at du vil få forslag og anbefalinger til forbedringer og økt innsats.

Lykke til!

Bardufoss 3.10.2011

Bardufoss ungdomsskole

Litteratur:

Gustafson Trine og Sevje Grete (2010): *Underveisvurdering og kjennetegn på måloppnåelse. Vurdering i praksis*. Pedlex Norsk Skoleinformasjon, Oslo

Høihilder, Eli Kari (2009): *Elevvurdering. Metoder for ungdomstrinnet og videregående opplæring*. Pedlex Norsk Skoleinformasjon, Oslo.

Kunnskapsdepartementet (2006): Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Midlertidlig utgave juni 2006.

"Vurdering i grunnskolen. Informasjon til foresatte, elever og lærere" (2008). Pedlex Norsk Skoleinformasjon, Oslo